

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות הגיש ביום 26.6.05 קובלנה נגד ד"ר מישל ביטאר (להלן הנקבל). בקובלנה זו מיוחסים לנקבל התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בסעיף 41 (1) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976 (להלן הפקודה). מאוחר יותר, ב- 23.1.07 הוגשה נגד הנקבל קובלנה מתוקנת וזו מיחסת לו את עבירת המשמעת שבסעיף 41 (5) לפקודה. לפי האמור בסעיף זה של הפקודה עצם הרשעתו של רופא בעבירה פלילית שלא לפי הפקודה היא עבירת משמעת.

ההרשעות שמדובר בהן הן עבירות מעשה מגונה. בביהמ"ש השלום בחיפה הוא הורשע בביצוע מעשה מגונה בנסיבות מחמירות בשלושה מקרים, לפי סעיף 348 (א) (1) ו- (2) לחוק העונשין. ביהמ"ש המחוזי בחיפה בפניו ערער הנקבל המיר את סעיף האשמה לסעיף 345 (א) (2) לחוק העונשין ואולם בכפוף לכך דחה את הערעור על ההרשעה. עונש המאסר בן תשעת החודשים שהוטל על הנקבל בבימ"ש השלום הופחת בבימ"ש המחוזי לעונש מאסר של ששה חדשים אותם ירצה הנקבל בעבודות שירות.

המדובר הוא כאמור בשלושה מקרים, והנסיבות בכל שלושת המקרים הם זהות במובן זה שאת המעשה המגונה עשה הנקבל במטופלות שבאו אליו לצרכי טפול, זאת בעוד הוא מטפל בהן ותוך כדי טפול.

המשותף הנוסף לארועים אלו מתבטא בכך שבכל המקרים נגע הנקבל באברים האינטימיים של המטופלות, באחד הנגיעה היתה באבר המין תוך כדי הסטת תחתוני המטופלת, בשני חתרה הנגיעה להגיע לאבר המין ואולם נעצרה בתחבושת הגינית, ובשלישי הנגיעה היתה בשדיים ובאזור אבר המין תוך כדי הצמדת חלציו ואבר מינו על אחוריה של המתלוננת.

שר הבריאות הקים ועדה לפי סעיף 44 לפקודה והכל כדי לאפשר לנקבל להגיב על הקובלנה וכן כדי שהועדה תבחן את החומר כולו ותגיש לו את מסקנותיה וממצאיה.

הועדה עשתה כן, וביום 1.2.09 הגישה לשר הבריאות דו"ח. הדו"ח הועבר אלי זאת נוכח האצלתו אלי של סמכויות שר הבריאות לפי סעיף 41 לפקודה.

דו"ח הועדה מפרט באופן מלא את מכלול הטיעונים אותם שמעה הועדה מפי ב"כ הקובל והנקבל, והוא מפרט גם את שיקוליה שלה. מדובר בעבירות קשות מאד שיש בהן לא רק פגיעה קשה במטופלות אלא גם פגיעה קשה בתדמית הרופאים ובצפיות הצבור מהרופאים. מדובר כזכור בניצול חסר התחשבות של רופא, הפועל תחת כסות סמכות רפואית, כדי לפגוע במטופלות המצפות ממנו למזור. תחת לקבל מזור הן הופכות למטרה לספוק יצרים מיניים שלו. מאידך גיסא פרט דו"ח הועדה היבטים חיוביים מאד בעברו ובפעילותו הרפואית של הנקבל. לכך יש להוסיף

את הסבל והמצוקה העוברים על הנקבל ועל משפחתו המונה חמישה ילדים, וכן את הוותק המרשים ורוב השנים של פעילות רפואית. הועדה התייחסה בדו"ח גם לטענה שהועלתה על ידי הנקבל ולפיה המגעים כולם היו חטופים וכמעט שלא הורגשו. כשלעצמי ולאחר עיון בחומר הרלבנטי, יש לי ספק אם אכן תיאור זה הולם את מעשי הנקבל ואני מבין שזו היתה גם תחושת הועדה.

חברי הועדה שקלו כאמור היבטים אלו בתשומת לב ראויה, שיוו לנגד עיניהם את ההחלטות ואת הפסיקה הרלבנטים למקרים כאלו, וסופו של דבר שדעתם באשר לענישה המשמעתית נחלקה.

שני חברי הועדה הרופאים הגיעו למסקנה שאף שאין חולק על חומרת מעשי הנקבל ועל פגיעתה הרעה באמון הצבור ברופאים ובמקצוע הרפואה, ואף שראוי שענישה משמעתית תהיה מרתיעה, הרי שלאור "נסיבותיו האישיות שלא הנקבל .... ובהתחשב שהנקבל מושעה בפועל מעבודתו כרופא משך שלוש שנים", הענישה המשמעתית הראויה היא התליה לשנתיים של רשיון הנקבל.

חברת הועדה שהיא נציגת היועץ המשפטי לממשלה סברה שנוכח היות מעשי הנקבל מצויים במדרג גבוה בסולם עבירות המין, ונוכח היותם סותרים באופן בולט כל כך את המצופה מרופא, ונוכח העובדה שהנקבל חזר על מעשיו ארבע פעמים ופגיעתו באמון הצבור ובכבוד המקצוע וברופאים היא רבה, מן הראוי להתלות את הרשיון לשבע שנים. למסקנה זו הגיעה חברת הועדה תוך שהיא מביאה בחשבון גם את "נסיבותיו האישיות של הנקבל, תווה הדעת על עבודתו המסורה משך שנים רבות, כמו גם העובדה שהנקבל מושעה בפועל מהעבודה משך שלוש שנים".

לי נראה שהדבר הדומיננטי שיש להביא בחשבון במקרה זה הוא שאין מדובר בארוע חד פעמי, שיכול שיהיה תוצאה של אבדן שליטה רגעי וחד פעמי, אלא מעשה החוזר על עצמו פעם אחר פעם. יש בכך כדי להצביע אל "אורח חיים" כמעט מתוכנן של ביצוע עבירות מין. לא מצוקת המטופלות, לא בלמים של מגבלות מקצועיות ולא סיבות אתרוות גרמו לנקבל לחדול ממעשיו.

חזרה הולכת ונשנית כזו על מעשים חמורים כל כך מצביעה על היות הנקבל סכנה למטופלות על ידו. ענישה משמעתית קלה בנסיבות כאלו יכולה לשדר מסר מוטעה לצבור כולו, כמו גם לקהילת הרופאים.

הענישה שהוצעה על ידי נציגת היועץ המשפטי בועדה, 7 שנות התלית רשיון הולמת יותר את המקרה. עם זאת אי אפשר שלא להביא בחשבון את שלוש שנות שלילת הרשיון עד כה, ובהביאי בחשבון עובדה זו אני מורה על התלית רשיון הנקבל למשך חמש שנים (שביחד עם השלילה עד כה תביא את כלל תקופת ההתלית לשמונה שנים), זאת החל מיום 15.5.09.

29.5.09
ניתן היום

נשיא (בדימוס) של ביהמ"ש המחוזי בירושלים